
Structuren in het boek Samuël

Leiders van Gods volk

De hoofdstructuur van het boek Samuël wordt bepaald door het thema 'leiders van Gods volk'. We ontmoeten 4 door God aangestelde leiders: Eli, Samuël, Saul en David.

Opvallend is de structuur die zichtbaar wordt als we deze vier leiders vergelijken.

A	Eli	Door God aangesteld en later weer verworpen
B	Samuël	Richter naar Gods hart (door God gezegend)
Door God ingeschakeld terwijl Eli de functie nog bekleedde. Wachten.

Natuurlijke overgang naar de volgende leider (richter > koning) |
| A' | Saul | Door God aangesteld en later weer verworpen |
| B' | David | Koning naar Gods hart (door God gezegend)
Door God ingeschakeld terwijl Saul de functie nog bekleedde. Wachten.

Natuurlijke overgang naar de volgende leider (koning > koning) |

Opvolging

Alle vier de leiders hebben ook zonen, die menselijkerwijs gesproken hun vader zouden moeten opvolgen.

De opvolging gaat niet verder bij	Het nageslacht van Eli (1/2:34)
Het nageslacht van Samuël (1/8:3-7)
God gaat wel verder met	Het nageslacht van Saul
Het nageslacht van David

De een wel en de ander niet / uitverkoren of verworpen

- Hanna had geen kinderen, Peninna wel.
- Eli moest zijn plek afstaan aan Samuël.
- Saul was niet de man naar Gods hart, maar David wel.
- Niet de broers van David, maar wel David.
- Niet Jonathan, maar wel David.
- David mag de tempel niet bouwen, maar Salomo wel.

Geen voor de hand liggende keus

De keus voor Samuël, Saul en David was menselijkerwijs gesproken niet voor de hand liggend. Ook hierin geldt dat de mens vaak 'aanziet wat voor ogen is...' (1/16:7, maar dat God anders beschikt.

- Samuël was een hulp van de priester Eli en was niet voorbestemd om hem op te volgen. Dat waren Eli's zonen.
- Saul was een verlegen boerenzoon. Hij werd in eerste instantie geminacht door het volk, omdat men hem geen goed figuur vond voor het koningschap.
- David was een eenvoudige herder. Hij viel in het niet bij zijn broers en werd niet eens gehaald toen Samuël bij Isaï kwam.

Wachten

Samuël en David moeten een poos wachten totdat het leiderschap volledig bij hen ligt. Het thema 'wachten' komt in het boek van Samuël vaker voor.

- Hanna moeten lang wachten op een kind, maar het kind wat er uiteindelijk komt, zal een belangrijke taak vervullen. Uiteindelijk krijgt ze zes kinderen.
- Samuël moet een poos wachten totdat het richterschap volledig op zijn schouders rust en wordt niet gelijk de nieuwe priester.
- Saul moet wachten met vechten totdat Samuël geofferd heeft (1/13).

- David moet lang wachten totdat het koningschap over de 12 stammen volledig op zijn schouders rust.
- David wil graag de tempel bouwen, maar moet dat overlaten aan zijn opvolger.

De les van het wachten op Gods tijd. Maar ook God zelf moet heel veel geduld hebben om met Zijn volk tot Zijn doel te komen.

Mij komt de wraak toe... (Rom.12:19)

Het wachten zien we ook heel mooi terug in hoe David met Saul en zijn familie omging. David liep niet vooruit in het straffen van Saul en zijn familie. Hij liet het over aan God. Dit in tegenstelling tot zijn generaal Joab, die juist wel een aantal keren eigen rechter heeft gespeeld (Abner 2/3:27-30; Absalom 2/18:14-15; Amasa 2/20:10; straf 1Kon.2:32).

- David heeft twee keer Sauls leven gespaard (1/24 en 26).
- David gaat eervol met het lichaam van Saul en zijn zonen om als ze gesneuveld zijn (2/1).
- David laat de moordenaars van Isboseth doden (2/4).
- David vergeeft Siba, Mefiboseth en Simeï (2/19).

Mislukte pogingen om het leiderschap

Drie keer vinden we een aanval op het door God gewilde leiderschap in de periode tussen Davids aanstelling en zijn dood: Isboseth, Absalom en Adonia.

Profeet, priester en koning (richter*)

Richten: recht handhaven; recht doen. Dat waren de taken van de koning (vgl. Ps.

- Samuël was profeet (1/3:20; Hand.3:24), priester (Ps.99:6; 1Kron.6:27-28) en richter (1/7:6).
- Saul profeteerde eens (1/10, 19), matigde zich de taak van priester aan (1/13) en was ook koning.
- David was profeet (in zijn psalmen; Hand.2:29-30), priester (hij ging het volk voor in de eredienst en betekende veel voor de liturgie (2/6; 1Kron.15-16; 22-28) en koning.

Problemen in de opvoeding

Eli, Samuël, Saul (Michal), David.

Jonathan is de merkwaardige uitzondering. Een gelovige zoon van een verworpen vader.

Vermoord

Te midden van alle oorlogen, waarin veel doden vielen, werden er ook mensen vermoord.

- Saul vermoordt de Gibeonieten (2/21).
- Saul vermoordt de priesters van Nob (1/22).
- Baena en Rechab vermoorden Isboseth (2/3).
- David vermoordt Uria (2/11).
- Absalom vermoordt Amnon (2/13).
- Joab vermoordt Abner (2/3).
- Joab vermoordt Absalom (2/18)
- Joab vermoordt Amasa (2/20)

Belichting Samuël en 1 Kronieken

Opvallend zijn de accenten die in het eerste boek Kronieken gelegd worden. De zegenrijke beginperiode van David wordt belicht, maar over de daaropvolgende donkere periode wordt niets gezegd. Verder wordt in de Kronieken veel duidelijker hoe David is bezig geweest met de voorbereidingen van de tempeldienst. David was een liturg. Het belicht een passie van hem die we in het boek Samuël niet zo duidelijk tegen komen.

Drie stammen

Eli en Samuël (1Kron.6:27-28) waren uit het huis van Levi. De Heere stopt het leiderschap van Levi. Saul was uit het huis van Benjamin. Ook deze stam mag niet blijven regeren.

David is een koning uit de stam van Juda. En deze stam zal wel blijven regeren.

Drie keer niet erkend als koning

Drie keer erkende Israël David niet als koning: in de Hebron-periode, bij Absalom en bij Seba.